

JIRÍKOVÉ VIDĚNÍ

**Tuto se počíná o Jiříkovi pěkná kronika,
jenžto v očištěci byl, a jiné divné věci, ježto
tam viděl, i také v pekle**

Jiřík, urozený šlechtic, byl syn mocného pána z Uher, Kryzafana tak řečeného. Byl jest rytíř věku mladého i silného a měl sobě čtyřiaadvacet let neb málo více. Ten Jiřík v Apulské zemi od krále uherského nad jedním městem jménem Troja vládl, i nad jinými mnohými věcmi vládl a v úřad byl posazen. A byl velmi ukruten proti nepřátelům královým i protiven, v kterémžto protivenství bez čísla škod učinil skrze lidské krve prolítí: při nejmenším půl čtvrtá sta lidu zahubil neprávě proti svému svědomí.

Jeden čas Jiřík na svém loži leže bděl, i byl navštíven Duchem svatým. Rozpomenuv se na své hříchy, že jich jest tak množství, ulekl se vida, že jeho hříchové jsou mnozí před obličejem krále nebeského, k milosti boží se utekl a slibuje takových věcí se nikdy nedopouštět. A proto z pravého zkroušení nazítrí vstav s jedním pacholkem bez vědomí přátelského na rozhřešení svých hříchův šel do Říma a zpovídal se a pokání za své hříchy přijal podle obyčeje římského.

Potom znamenav Jiřík malé pokání za své hříchy, umyslíl k svatému Jakubu jíti a v těch krajin pokání a ukrutenství, totižto trestání svého života, přebývat, dokudž by skrze milosrdenství boží nebyl ujistěn svých hříchův míti odpuštění.

A když již k svatému Jakubu přišel, vzdav Bohu chválu a pokloniv se svatému Jakubu, otázal kněží a žákův, bylo-li by které místo v těch krajinách tajemné a nábožné ku pokání.

Oni jemu odpověděli tak, řkouce: Jest místo podobné odsud za dva dni jíti vzdáli a odloučeně ode všeho sboru lidského, klášter svatě Maří mezi horami.

Uslyšev to Jiřík byl tím velmi vesel. A když přišel na to místo, ostal tu za pět měsícův. A tu pověděli jemu pravice veliké divy o očištěci svatého Patricie. A když by s velikým veselím do Ymbernie přišel, aby šel do kláštera svatého Patricie i vzdal chválu svatému Patriku za to prose, by mohl do očištěci přijíti, i prosil převora toho kláštera, bratra Pavla, aby jemu odpustil navštívit očištěc svatého Patricie.

Tehdy Jiřík radostně přišel opět k svatému Patriku do toho kláštera s listy. Převor s obcí pro milost boží i pro přikázání svých pánův bisku-

pův dali plné povolení k těm listům Jiříkovi, vidouce jeho veliké náboženství, aby do očištěci svatého Patricie všel.

Ale tento obyčej tu jest, kdožkoli do očištěci chce vjíti, nejprve má ujednaného zpovědníka míti, jenžto má papežovu moc, zpovídaje se vždy, pak pokání činiti v kostele svatého Patricie, potom rozhřešení vezmouc a pokání splnit musí se postiti za patnácte dní v chlebě a vodě pod jistou mírou jedení. Pak dokonajíc ten půst, má býti na nosidla položen a přikryt černým přikrovem a má býti postaven prostřed kostela a mají jemu zpívati vigilií. Pak po mši kněz sám třetí, totižto s jáhnem a subdiaknem, v mešné roucho jsouce připraveni, mají jemu průvod dáti k hrobu jakožto jinému umrlci, totižto pokropiti, kaditi a zvoniti, jakožto na mrtvé tělo sluší. A když se to všecko stane, pak převor s kanovníky vedli jsou Jiříka na ostrov, na němžto jest malá kaplička, a v té kapličce jest vchod jako do pivničné šíje. A na těch dveřích našli tři kameny, a ti jsou třiceti let na nich leželi, jimiž žádný nehýbal, a ti jsou byli velmi velicí. I mluvili tak, by to kamení odtud odložili.

Tehdy Jiřík, sluha boží, požehnav se svatým křížem, to kamení beze vší těžkosti odložil. Všichni Boha pochválili, tomu se divíce. Tehdy Pavel převor vzal ten klíč, jež sám měl, a odemkl ty dveře. A otevřev přivedl Jiříka, an byl oblečen ve tři sukně bílé, bez pasu a bez kuklice. Také krále jednoho Mathamatan prosbou i jiných dobrých lidí, kdož tu byli, jemu kříž svatého Patricie na levou ruku jedním páscem dosti mocným přivázali. Tehdy Jiřík jsa potvrzen milostí boží, sestoupil dolů do té jeskyně a učinil před sebou znamení svatého kříže, řka:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mě hříšnému.

V tu dobu převor zavřel dveře i zamkl. To se stalo v hodinu šestou. I šel převor s kněžími i s králem a s jinými do kláštera, a Jiřík sestoupiv v hlubokost země po schodu točitěm jako na věžích bývá. Ale ta jáma jest velmi hluboká, dvou mílí. I šel jest za míli dobře i veliké temnosti, ničehož nevida, než pod nohama sestupuje silné kamení cítit jest. Když zajisté byl jest tak daleko šel dolů, obrátiv se v náboženství, vece k synu božimu: Nebeský pane, Jezu Kriste, rač mi hříšnému dáti některé světlo, abych já mohl svůj chod opatřiti.

V tom byl ihned uslyšen. Uzřel světlo malé jako volové oko velké. Tím byl velmi posílněn, snažně konal své sestoupení. A čím dále dolů šel, tím to světlo větší se zdálo; až k poslednímu stupni přišel, tu našel dveře malé, skrze něžto ze svých stupňův vyšel.

První Jiříkovo vidění

Když Jiřík z těch dveří vyšel, tu vstoupil na jedno krásné pole, ale to ani jednoho stromu na sobě nemělo, na němžto neuzřel nic jiného, jednu zemi a cestu, po nížto on musil jíti. Jda tou cestou, přišel k jedné kapli, k velmi bílé, a byl velmi vesel, domnívaje se, že některý nábožný muž v ní přebývá. A když žádného v té kapli neuzřel, ihned mezi prvními dveřmi nábožně křížem padl, modle se Bohu a řka:

Pane Jezu Kriste, prosím tvé milosti veliké, rač mi hříšnému pomoc i radu svou dáti, co bych měl činiti vedle tvé vůle.

A když dokonat tu modlitbu, zjevili se jemu tři muži velmi k sobě podobní v tváři. A ti měli na sobě roucho bílé jako sníh. Tomu se Jiřík velmi divil, neb když tři viděl, mněl, by jednoho viděl, pro jich veliké a svrchované podobenství. I myslil o těch mužích, by-li by jistě tři nebo jeden; toho právě rozeznati nemohl. Z nichžto jeden přistoupiv k němu vece:

Co hledáš?

Jiřík jemu odpověděl: Milosti pána našeho Jezu Krista i vši svaté Trojice a svaté Maří se všemi svatými.

I odpověděl jemu ten jistý muž dosti hněvivě, řka: Nemůžeš to mítí, neb netoliko nejmenší muky můžeš trpěti.

K tomu Jiřík vece pokorně, řka: Všech já věci nedbám, nebo skrze moc umučení Pána našeho Jezu Krista, že se nade mnou smiluje.

Uslyšev to ten stařec, vida jeho náboženství, ujav jeho za ruku, vedl jeho v tu jistou kapli i požehnal jeho znamením svatého kříže jemu tak pravě v pravé ucho všecky věci, kteréžto jemu na té poušti byly příští, dobré i zlé, jakožto vidění, přelštění, totižto z pravé víry svedení ďábelská, a řka:

Když se tobě ďáblí v kteréžkoli osobě zjeví, učiniž před sebou znamení svatého kříže tato slova řka: Pane Jezu Krise, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému. Ihned ďáblové moci zhynou. Potom když k mostu železnému a pekelnému přijdeš, jenžto se vždy třese, tuť se anděl zjeví. Zaklneš jej řka: Zaklínám tě mocí živého Syna a mocí umučeného Jezu Krista, abys mi pověděl, jsi-li ty z ráje nebo z pekla. A když jeho tak zaklneš, nebudeš tobě moci nejistého pověděti. A tu podle toho mostu máš na modlitbách býti, odkudž se anděl nezjeví. A ten anděl muky pekelného očistce a také radosti rajske právě tobě ukáže.

Tehdy Jiříkovi zdálo se, když ten muž starý a poctivý mluvil, mněl jest, by nebeským pokrmem byl krmen. Potom ti tři muži počali velmi sladce zpívati o umučení našeho pána Jezu Krista dlouhou chvíli. A když to dokonali zpívání ti tři muži, dali Jiříkovi požehnání a tu zmizeli a on tu sám ostal.

Druhé Jiříkovo vidění

Když vyšel z té jisté kaple, opět na jiné pole přišel, na němž viděl jest více nežli tři tisíce ďáblův v osobách rozličných zvířat, jako lvův, medvědův, přes hlavu se metající, a z jich úst oheň veliký a smrad hrozný vycházel. I stáli ti ďáblové s obou stran cesty obrátivše se očima na cestu, po nížto Jiřík měl jíti, a k tomu oheň veliký z úst svých vypouštěli. Avšak Jiřík po té cestě musil jíti. Tehdy z těch ďáblův jeden hrozný, vida Jiříka, k němu jda vece k němu:

Co ty zde hledáš?

Jemuž Jiřík odpověděl: Milosti pána našeho Jezu Krista.

Odpověděl ďábel: Kristus nejhorší hříšník byl a ten pro své zasloužení od židův a od Piláta umučen jest. A on jest z mrtvých nevstal, ale v pekle jest se všemi svými. Protož nevěř veň, ale poslouchej mé rady a slib následovati nás ve všem poslušenství. A slibujeme tobě dvojí věc: Prvé

s velikým zbožím, zlatem a stříbrem dovedeme tě do tvé vlasti, neb kam ty chceš. Druhé: po tvé smrti uvedeme tě v naše království, v němžto ty mocen budeš jako i my.

Uslyšev Jiřík lsti i lež toho ďábla, vece: Zajisté zjevno jest, že ta slova, ježto ty řekl, jsou proti víře našeho Pána Jezu Krista, a ty mne přelstíti hledáš. Vím zajisté i silně tomu věřím, že pán náš Ježíš jest syn Boha živého, jenž pro nás s nebe sestoupil a počal se jest Duchem svatým, narodil se z Marie panny čisté, trpěl pod pontským Pilátem, ukřižován umřel i pohřben, třetí den vstal z mrtvých, již neumře a smrt více nad ním panovati nebude, ale živ jest i kraluje v nebesích, sedí na pravici u Boha otce všemohoucího.

A když Jiřík dokonat ta slova, tehdy ďábel silný popadl jeho i vrhl jím prostřed toho ohně, aby tu uhořel. A když již v oheň byl uvržen, pro velikou bolest veškeren smysl byl ztratil. I byl by tu dlouho hořel, by boží milosti nebylo, že jej k smyslu navrátil. I vzpomenu na svá slova i vece: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému.

A když to řekl, ihned se zdráv a bez poskvrnny roucha i vlasův z ohně zproštěn viděl. Tehdy ďáblové silnou víru jeho vidouce hrozně zvolali, takže veškeren svět byl by zarmoucen, by to uslyšel.

Třetí Jiříkovo vidění

Opět Jiřík dále jda, přišel na jedno místo dost prostranné, na němžto uzřel dva tisíce lidu jízdného a oděných rytířův i velikých pánův proti sobě jedoucí, i také ty, kteréž jest na tomto světě znal. I dali jemu všichni vítání a otázali jeho:

Co hledáš?

Jiřík jim odpověděl: Milosti našeho pána Jezu Krista.

Odpověděli jemu: Jezus Kristus umřel jest jako hříšný člověk, a také pohřichu svých mnoho jest v peklo strčil. Dávámeť tobě na vědomí, žeť před naší smrtí ujištění jsme, že ten Jezus Kristus byl nepravý člověk a veliký hříšník, a proto před smrtí sestoupili jsme s jeho víry a po naší smrti přišli jsme na tento svět a jsme učiněni nesmrtelní i činíme rytířská díla, v klání a v jiných rozkoších vždy se radující. A proto, že jsme tě na onom světě znali muže urozeného velmi, protož ty opusť ten blud, kterýž máš o Kristu a o jeho víře a ostaň s námi, a učiníme tě králem naším. A tak vždy budeš s námi u veselí věčně.

A když to Jiřík uslyšel, s velikým náboženstvím vece: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému.

A v tu dobu ihned ďáblové v osobách jezdcových propadli se a on jich více i neuzřel.

Čtvrté Jiříkovo vidění

Opět Jiřík šel po té cestě dále, jsa potvrzen u milosti boží. A když málo dále šel, uzřel město jedno velmi veliké a z toho města uzřel paní pře-

velmi krásnou, již on nikdy krásnější neviděl, a dvě stě panen po ní, jdoucí proti sobě. A když k němu blízko ta paní přišla, uzřel u ní Jiřík jednu nohu volovou a druhou koňskou. A ty nohy bylo viděti až přes kolena. A ta paní pozdravila Jiříka, řkouc:

Vítej, milý Jiříku, do naší země i do našeho města, jež před sebou vidíš. Prosím tebe, příteli milý, pověz mi, co hledáš nebo proč jsi sem přišel.

Jiřík odpověděl: Milosti pána našeho Jezu Krista hledám.

K němuž ta paní odpověděla: Opusť to bláznovství a uvěř jistě mně, že ten Kristus, v kteréhož věříš, jest na věky zatracen v pekle a nemůže sám sobě spomoci ani komu jinému. Protož zapři toho Jezu Krista a se mnou v manželstvo vstup, neboť jsem se dvěma sty pannami pro tě přišla, chtěc se tobě u pravé manželstvo dáti. Neb jsem ostala v sírobě po otci a po mateři a jsem panna neposkrvněná. I umyslila jsem tobě tuto čest udělati a pojmuti tě sobě za pravého manžela, neb ty jsi muž urozený a hrdinný, jakož jsem o tobě dávno slychala.

Uslyšev Jiřík ta slova lstivá, svědčil jest před ní víru Jezu Krista. A když to jemu nepomohlo, utekl se k prvním slovům řka: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému.

Tehdy ihned ďábel zhynul s hrozným zvukem v osobě té panny a dým přesmrduťý po sobě ostavil.

Páté Jiříkovo vidění

Potom Jiřík šel do toho města i uzřel v něm množství mužův a žen, kupcův a kupiček, prodávající kupectví a všeliké drahé věci. A ti kupci byli velmi způsobilí a kupičky velmi pěkné. Ti se všickni Jiříkovi divili a volali naň, řkouce:

Jiříku, známe tě muže urozeného a vidíme tě v mrzkém rouše, ne tak, jako na tě sluší, oblečena, bosa a bez kuklice. Protož kup sobě u nás potřebu, co se tobě líbí, neb doufáme tobě, že nám zaplatíš, jakž rok smluvíme, neb víme, že nyní peněz nemáš. A proto kup u nás, co chceš, a učiň sobě nové roucho, a zatím z té cesty odpočineš. Neb víme zajisté, že jsou tebe šerední ďábli pokoušeli a veliké protivenství činili, protož jez a pij s námi.

A ti ďáblové byli by Jiříka rádi přelstili a za živa v peklo trhli. A Jiřík nedbal na ta slova, šel upřímo skrze město, ani na pravou, ani na levou stranu se ohlédal i vece:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému.

A když z města vyšel, ihned to město s velikým křikem do pekla se propadlo.

Šesté Jiříkovo vidění

Potom přišel Jiřík do jednoho města, v němžto jest viděl veliký oheň, a v tom ohni ďábli v škaredých osobách bez čísla duší svázali ohnivými řetězy a v oheň metali. A to bylo na té cestě, kterouž měl Jiřík jíti. Uzřel

Jiřík také mnoho ďáblův v osobách hadových, mající otevřená ústa a zuby ostré ohnivé, jakožto tři neb čtyři pohliti chtějí. I vstali ti hadové proti Jiříkovi ústa otevřevše. A on nemohl jinudy jíti než přes ty hady, na jich hlavy stoupaje. Uzřev to Jiřík, padl křížem na zemi, nábožně velmi řka: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému. A když ta slova řekl, zdálo se jemu, že jsou ti hadi zemřeli. A tak Jiřík bez úrazu to přešel, chvále Boha.

Sedmé Jiříkovo vidění

Opět Jiřík jda dále, na jednom poli potkal se s bratry svatého Dominika, totižto s predikátory toho zákona, a také svatého Františka, totižto bosákův šerých, pěti sty u počet, proti sobě s obou stran cesty jdouce; s jedné strany jedni a s druhé strany druzí šli, a vždy dva a dva spolu. A Jiřík u prostředce mezi nimi šel. A když ti obojí mniši k Jiříkovi přišli, všichni jedním hlasem pozdravili jeho, řkouce:

Pane Jiříku, vítej a poslouvej naší rady. Zajisté toběť jest potřebno víru tvou proměnit. Neb cele víme, že jsi ty křesťan a my jsme také někdy křesťané byli a zákonníci i mistři v učení velicí, a tu jsme víru tvého Jezu Krista dlouho kázali. A potom jsme od té falešné víry před smrtí odstoupili i od toho Krista, jenžto jest zatracen a do pekla jest uvržen, odstoupili. Ani on jest z mrtvých vstal, ani také tobě ani jiným pomoci může. Protož opusť tu falešnou víru toho Krista a následuj nás, a budeš náš pán a náš správce, a také budeš účasten našeho veselí, bydle s námi. Ty zajisté máš nám věřiti pro dvojí věc: Nejprve pro naše umění. My zajisté mistři jsme v svatém Písmě i ve všem umění naučení, ale ty jsi pouhý laik, nic neuměje. Druhé proto, že jsme zákonníci k boží službě ustavení. Protož bychom nikdy proti pravdě ani proti Bohu nesměli mluvit. Protož ty této řeči i tomuto kázání máš věřiti.

Jiřík uslyšev jich řeči, takže jej chtí s víry křesťanské svěsti, málo se lekl, avšak víry nepochybil i vece:

Divím se vám, že tak nepravě proti našemu pánu Jezu Kristu mluvíte i proti víře křesťanské, a mne s ní svěsti chcete. To zajisté vězte, že nevěřím, byste vy byli zákonníci, ale jste falešníci a kacíři. A netoliko věřím, byste vy byli lidé, ale v osobách lidských jste ďáblové, a chcete mne z pravé víry svěsti.

Dokonav tu řeč, navrátil se k svým slovům zase řka: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému.

A ti ďáblové ihned s velikým křikem i s velikým smradem zmizeli a on tu sám ostal.

Osmé Jiříkovo vidění

Tu opět Jiřík dále posel. Uzřel jeden krásný zástup kněží, totižto kanovníkův, a byli všickni v komžích, proti němu jdouce. A ti nábožně vysokými hlasy zdáli se Boha chváliti. A na konci toho zástupu jeden počtívý

muž u biskupském rouše, jakoby biskup byl drže kříž zlatý v ruce jako prst zvicí. Když přišel ten biskup k Jiříkovi i kněží, velmi mile jeho pozdravili, řkouce:

Ty, Jiříku, do naší země i do našeho biskupství vítej! Slyšel jsem, že jsi muž velmi nábožný, dobrý a moudrý i urozený, ale neučený a k tomu víry pravé nemaje. Neb jakžkolivěk Kristus byl jest dobrý člověk a veliký prorok, však není podobná věc, by on Bohem i člověkem byl. Protož opusť své bláznovství a zapři toho Krista i víry jeho a věř radě mé a budeš veliký pán, spravuje mě všecko biskupství.

K němužto Jiřík vece: Věřím silně, že pán náš Jezus Kristus pravý Bůh jest a pravý člověk, jenžto se jest počal Duchem svatým, trpěl pod pontským Pilátem, ukřižován, umřel i pohřben, vstoupil na nebesa, sedí na pravici u Boha otce živého i kraluje na věky.

Tehdy ten ďábel, jenžto se byl biskupem učinil, ohnivým křížem o druhou ruku jeho udeřil, řka: Věřím, cožť pravím. Nebo lépe pravdu Písma vím, nežli ty, jsa neučený a hloupý laik. Ani také sluší biskupovi lháti. Protož tomu máš věřiti.

A když to Jiřík uslyšel, jal se tím chutněji křesťanské víry vyznávat. Tehdy ten biskup povrhl ten kříž na zemi i jal se jeho nohami tlačiti. Uzřev to Jiřík, že jsou ďáblové v osobách kněžských, utekl se opět k oněm slovům, řka:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému.

A ihned ďáblové zmizeli a smradem velikým povětří naplnili.

Deváté Jiříkovo vidění

A když z toho pole Jiřík málo dále šel, zjevil mu se ďábel v osobě otce jeho Kryzafana se třemi jinými ďáblý v osobách tří bratrův jeho; z těch jednoho Jiřík nejvíce miloval, jménem Štěpána, a byl ten nejmladší. Tehdy ten ďábel v osobě otcově radostně pozdravil jeho, řka:

Vítej, nejmilejší synu, do těchto zemí neznámých! Raduj se, milý synu, s bratry svými i se mnou! Nebo dávný čas, jakž jste sebe neviděli. A toť také pravím, že jsme zemřeli a duše naše od hubenství onoho světa jsou vzaty a posazeny v této cestě a v tomto bydle, a vše pro jednu věc. Neb ten Jezus Kristus veliký svůdník víry pravé byl, pravě se synem božím, jenž zajisté nebyl; neb jest on po vzkříšení nikdy nevstal z mrtvých, i jest falešník. To jistě věz. A zajisté dlouhý čas byl jsem živ a byl jsem přelstěn. Potom pak jsa ujištěn o té falešné víře Duchem svatým, postoupil jsem z té falešné víry. Protož ty, milý synu, neb já tě jako sám sebe vykoupiti žádám od věčného zatracení, prosím tebe, abys zapřel toho Krista i jeho víry, neb on pomoci tobě nemůže. Pakli toho neučiníš, že víry jeho i s ním nezapřeš, slibuji Bohu nebeskému, žeť ihned synu svému a bratru tvému Štěpánovi hlavu setnu.

Jiřík tu řeč uslyšev, málo se lekl, avšak s víry nepostoupil. Kterakžkoli prvé silné pokušení měl jest, toto bylo nejtěžší. I vece Jiřík jako se třesa:

Věřím, že pán náš Jezu Kristus jest syn Boha živého a z mrtvých vstal i kraluje na věky.

Uslyšel to ďábel v osobě otce jeho Kryzafana; s velikým hněvem vzav ďábla v osobě Štěpánově i vyňav meč stal jemu hlavu. Uzřev to Jiřík, že tu pokušení jsou ďáblůvská, vzdechl k synu božím i vece: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému. A ihned ti čtyři ďáblův propadli jsou se před ním.

Desáté Jiříkovo vidění

Když to Jiřík veliké pokušení přemohl, veliké díky vzdal Bohu i šel svou cestou. Tehdy ďábel, otec vši zlosti i lsti, jenžto vždy lidem v dobrých skutcích překáží, učinil se v osobě jedné panny i v rouše též, jako ta panna byla v Apulii, na nižto Jiřík byl velmi laskav a ostavil u ní tři pásy a kuklu a mnoho jiných klenotův jí byl poručil přeč jda. Tehdy ona potkavši Jiříka vece:

Příteli milý, vítej! Mé srdce jest plno radosti, když tě vidím, neb jsi se k také práci a k takovému nebezpečnosti poddal. A také jsem slyšela, že jsi od šeredných ďáblův měl mnoho pokušení. I přišla jsem boží vůlí, neb mám býti tvé pouti účastna. A také abych spatřila to, což by našim duším pomocno bylo, mé a tvé, k jich spasení a kterak bychom mohli Bohu sloužiti. Protož mne jest anděl boží sem vedl vida, žeš skrze ďáblý zarmoucen, i kázal mi, ať bych některé utěšení učinila. Tyto tři pásy a kuklu jsem přinesla tobě. Vezmiž, milý bráchku, kuklu tuto, a vzděj ji na svou hlavu, abys slušněji před obličejem božím i před jeho svatými byl, jižto v ráji jsou, a jimž nás opatřiti kázal.

Tehdy Jiřík znamenav této panny řeč, kterouž mluvila, podivil se velmi. Avšak potvrdil se u víře boží, že to není pravá panna, ale ďábel škaredý v osobě panenské, jenžto se jemu zjevil chtě jeho přelstíti, vece Jiřík k té panně:

Nesluší muži nábožnému a poutníku pyšných a hrdých věcí užívat. Také jsem naučen od převora Pavla svatého Patricie, jehož věrně držím pokání: Zajisté mám užívat roucha tohoto, v kteréž jsem oblečen, totižto ve tři sukně tyto, ale nic jiného, a mám býti bos a bez kukly. Protož měj ty sobě své pásy i kuklu, neb já na ně nic nedbám.

Jemuž ta panna vece: Ač ti jest svatý Patricius roucho, kteréž ty máš, nésti kázal, dokudž jsou pokušení ďábelská, ale z boží milosti ty jsi je již přemohl a již se jich víc nebojíš. A proto přikázáním božím i jeho anděla tyto pásy a kuklu přijmi, abys ozdoben byl a sličněji v ráji se okážeš.

Jiřík stál velmi dlouho mysle, co jest učiniti, avšak utekl se k milosti boží řka: Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému! Tu ihned ta panna zmizela a smrad veliký po sobě tu ostavila.

Jedenácté Jiříkovo vidění

Opět Jiřík počal jíti. Uzřel jedno místo ohnivé a velmi veliké hořící s rozpuštěnou smolou a s olovem a se sírou, v němžto bez čísla duší se

mučilo, jimžto počtu žádný nevěděl ani muky vypraviti uměl. A u prostředce toho místa bylo kolo veliké ohnivě, železné a železných sukův neb zubů plno nabito podle obyčeje kola mlýnského, jimžto točili tisíc ďáblův. A to kolo v obracení všem duším těmi zuby po všech stranách sekalo přes hlavu, přes tvář, přes břicho, přes ruce i přes nohy až do posledního údu. A také to kolo v svém obracení berouc hříšné duše metalo je tak, že někteří padali v smolu a někteří ve vroucí olovo, někteří také v čistec horký. A tak to kolo ďáblí ustavičně točili a tak pro bolest toho ukrutného mučení dušičky ty vysokými hlasy volaly i plakaly. Protož Jiřík uzřev tak ukrutné muky těch duší, velmi se ulekl a pomodliv se za ně Hospodinu a ihned byl té muky zproštěn a toho vidění byl všeho zbaven.

Dvanácté Jiříkovo vidění

Jiřík opět svou cestou šel i uzřel jeden dům zdáli a zšíří za míli. A ten dům byl přikryt železem a čistcem horoucím. Tu uzřel Jiřík ty všecky věci, co se v něm dělo, ano plno hrncův, a ti byli plni olova a smoly a síry rozpuštěné. A ti hrnci tak velicí byli, jakožto by v jeden vložil dvě stě neb tři sta duší. A ty duše v těch hrncích ukrutné muky trpěly, a ty volaly žalostivými hlasy řkouce:

Buď milostiv nám hříšným, Jezu Kriste, nebeský pane, i matko Maria, milostivá panno, popros za nás se všemi svatými.

A také skrže ten dům potok studničný veliký tekla a ďáblův v tom domě všudy dosti bylo. Ti v tom potoce hotovi byli hříšné duše mučiti, berouce je z hrncův háky horoucími železnými, i metalo je v studený potok.

A když v té vodě uстыdly, opět je do hrncův horoucími háky metalo.

A skrže ten dům cesta byla, jížto Jiřík měl jíti. Ale utekl se ku pomoci boží i k matce svaté Marii řka:

Ó přeslavná panno Maria, paní očiště i také pekla, ráje i všeho světa, mocná královno nebeská, rač mě nyní v tomto nebezpečnosti pomocna býti, i oroduj před svým milým synem, aby mne ráčil zbaviti vchodu tohoto hříšného domu, ale jinudy rač mi cestu ukázati.

A když tu modlitbu řekl, Jiřík uzřel cestu svou s jiné strany toho domu vnaáhle učiněnou, po nížto on ve jméno pána našeho Jezu Krista beze strachu šel bezpečně.

Třinácté Jiříkovo vidění

Když opět dále šel, uzřel jednu studnici velmi hlubokou, takže jí dna nikterakž nemohl viděti. A v té studnici množství duší, vysokými a žalostivými hlasy volajíce. A podle té studnice cesta byla, jížto Jiřík šel. A když přistoupil k té studnici, ihned jako jablko okrouhlé v hlubokost té studnice upadl. A když byl blízko již podle dna, ihned se k svým slovům utekl řka:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv mně hříšnému!

Tehdy ihned z té studnice hlubokosti Jiřík byl vyzdvížen i zproštěn.

Čtrnácté Jiříkovo vidění

Když Jiřík opět cestou dále šel, tu ušel jednu horu velikou a vysokou za míli, oblaky přikrytou, na nížto bylo veliké množství duší, žalostivě volající a řkouce:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého i blahoslavené panny Marie, buď milostiv nám přebývajícím v těchto smutcích i v těchto mukách.

A ta hora byla velmi temná a mlhou obklíčená a dýmem příliš černým přikrytá. A tak ty duše volající nemohly býti slyšány pro ten dým i pro tu mlhu. Z té také hory vítr studený s ledem vycházel. Ale Jiřík božím povolením uslyšev žalostné hlasy těch duší, slitovav se nad nimi na své mysli vece:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv dušičkám v těchto mukách přebývajícím.

A když dokonal svou modlitbu, všechny dušičky vysokým hlasem odpověděly: Amen. I počaly tu dušičky prositi za Jiříka řkouce:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, rač spomoci i zpravit sluhu svého Jiříka, aby tuto nábožnou modlitbu a pouť s tvou pomocí dokonaje, do své vlasti zdráv beze všech nedostatkův přijíti mohl, a po jeho skončení tvému království nebeskému se dostal.

Uslyšev ta slova Jiřík počal se velmi diviti, že ty duše tak tajemné jeho modlitbě srozuměly jsou brzo. I šel po své cestě Boha chvále.

Patnácté Jiříkovo vidění

V tu dobu přišel Jiřík k jedné propasti velmi veliké a hluboké. A ta propast byla peklo. Přes tu propast most byl železný jako meč zšíří, a ten se třásl jako list toho stromu, jenž slove topol. Ta propast také plna byla síry, smoly, čistce horoucího, a z té propasti dým a smrad přílišný vycházel. A když Jiřík tyto věci ušel, ulekl se velmi i spadl na zemi a pokleknuv na svá kolena vším svým náboženstvím ve své mysli počal se modliti řka:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, v kteréhož moci jsou všechny věci, ty víš mou vůli: dej mi radu i pomoc, neb jsi Bůh můj a vykupitel.

Šestnácté Jiříkovo vidění

Tehdy přišel k Jiříkovi člověk mladý jako ve dvaatřiceti letech v stáří, krásný a tváři velmi jasné, v rouše zeleném, velmi v dobrém, nohy bosy měl a na své hlavě korunu zlatou s kamením drahým měl, a kříž zlatý v levé ruce držel. A ta koruna i tvář jeho tak se velmi svítila jako slunečná záře. Tehdy ten mládenec pozdravil Jiříka řka:

Pokoj pána našeho Jezu Krista vždy s tebou buď.

I otázal jeho tak řka: Jiříku, proč jsi sem přišel? Co prosíš? Co hledáš?

Odpověděl Jiřík: Abych milost pána našeho Jezu Krista nalezl.

Jemuž ten mládenec odpověděl řka: Tu jsi nalezl i míti budeš. Tehdy Jiřík rozpomenuv se o radě, ježto jemu od onoho starého muže dána byla, jenžto se jemu na počátku zjevil byl, i zaklel toho mládence řka:

Zaklínám tě mocí pána našeho Jezu Krista i také umučení jeho, abys mi pověděl, jsi-li ty z ráje čili z pekla poslán.

Jemuž on odpověděl řka: Zajisté při víře pravím tobě, že jsem já posel boží, poslán z ráje k tobě.

Zaklínám tě po druhé, abys mi pověděl, jsi-li ty anděl čili člověk.

On opět odpověděl: Já jsem anděl boží.

Ještě zaklínám tě po třetí, abys mi pověděl, kdo jsi ty, neb kterak tobě říkají.

Tehdy on odpověděl: Jsem netoliko anděl boží z nebes, ale archanděl, totiž kníže všech andělův, a jméno mé jest Michal.

Tu Jiřík ihned pokleknuv poceloval nohy jeho.

Sedmnácté Jiříkovo vidění

Tehdy svatý Michal archanděl ujav Jiříka za ruku vece:

Chceš-li viděti muky očištěnce?

Jiřík odpověděl řka: Viděl jsem hrozná a divná muky očištěnce.

Jemuž svatý Michal vece: Kteraks kolivěk veliké věci viděl a divné očištěnce, více však nejmenší jsou, kteréž já tobě ukáži.

Pojav svatý Michal Jiříka za ruku vece: Pojď po mně a následuj chodu mého.

Tehdy vedl jeho na bok nebo v stranu té propasti pekelné. I uzřel Jiřík tam duše mužské a ženské v osobách jako jsou na tomto světě byly, neb duše králova jako králova, a takéž o jiných stavech bylo. A ty duše ďáblu velmi mučili. I viděl jest Jiřík některé duše za hrdlo pověšené provazy i postraňky ohnivými, a také ty duše hadi po vši tváři i po všech stranách těla hrozně štípali; v kterých údech nebo v stranách jsou proti Bohu i spravedlnosti některé rozkoše měly, ty jsou muky v očištěnci trpěly, kteréž s pokáním s tohoto světa sešly jsou nečinivše dosti za své hříchy. Viděl jest Jiřík také bez čísla duší na železných kolech mučící se, a ta kola bez přestání ďáblu točili; a ta jest muka pyšných nebo hříchu pýchy. Opět jest viděl bez čísla kotlův a hrncův železných, plných zlata a stříbra, a to bylo velmi horce rozpuštěno, a tu jsou duše seděly svázané ohnivými řetězy a ďáblu jim ústa různou drželi a to zlato a stříbro jim v ústa lili; a ta jest muka všech lakomcův, jakožto kupcův i jiných, kteříž Boha opouštějí pro nevěrný zisk, a ty bludné ženy, kteréžto pro peníze svým životem hřeší, dávajíce své tělo za peníze. Opět jest viděl duše ženské i mužské, mající ostrví ohnivé přes pupek, a to ostrví dosáhlo jich ledví, a ďáblu váleli ty duše jakožto mlýnské kolo, a ta muka jest smilství; nebo kterýmiž údy zvláště hřeší, těmi zvláště mají trpěti. Více viděl jest Jiřík bez čísla duší ostrými meči sekouc, po všech stranách těla rozsekávajíc všecky údy různou; a ta jest muka hněvu a pomsty. I jest těch lidí mnoho, kteříž na tomto světě nechťi odpustiti svým nepřátelům, ale všim srdcem pomsty hledají. Opět viděl Jiřík duše u stolu sedící, jimž místo krmí dá-

vali jísti jedovatá zvířata jakožto hady, štíry a žáby, i jiné, což jest jedovatého pokolení. A také tekla tu potok podle toho stolu, pln všech věcí, ježto se rozpouštěti mohou přehorké a horoucí jako smola, sádlo, olej; to pak po tom mrzkém jedení ďáblu ty duše z toho potoka napájeli; a ta jest muka hříchu obžerství, to jest těch, jižto směle zruší půst čtyřiceti dnův a vigilii svatých, kteréžto půst ustaven jest od svaté církve z práva. Také Jiřík uzřel duše, kteréžto ďáblové ostrými meči prsy proklávali, a to jest ta muka, kdožkolivěk svého bližního nebo komu jinému v které cti neb v kterém dobrém závidí, a srdcem se proto rmoutí. Opět uzřel Jiřík duše jedny v jednom domu, v němžto všelijací hadové rozličného plodu byli, a ti hadové měli v čele ostrá žihadla, jimižto duše bodli i štípali; a ta jest muka hříchu tesknosti na boží službě, a zvláště zákonníkům i jiným kněžím ustavená, kteřížto na tomto světě jsou tesklivi i lenivi, neb oni slib a přikázání mají držeti.

Osmnácté Jiříkovo vidění

Viděl jest Jiřík v očištěnci čtverou věc. Nejprve bez čísla duší a ďáblův mučících. Za druhé poznal jest matku svou a jiných mnoho přátel, stojících v ohni očištěnce, volající žalostivými hlasy a řkouce:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, buď milostiv nám hříšným!

Třetí, volali a žádali pomoci všech svatých a zvláště pomoci matky boží řkouce: Ó Maria, matko milosrdenství, oroduj za nás.

Ale Jiřík s mateří svou nemohl mluvíti, neb daleko od něho stála, avšak na se mile vzhledali, ona na něho a on na ni, nebo matka radovala se synu, kterémuž Bůh takovou milost okázal, syn také radoval se mateří, maje jistou naději o jejím spasení. A také rmoutil se vida ji v ukrutných mukách.

Čtvrté viděl jest dva tisíce mužských i ženských duší, krále, královny, knížata duchovní i světská, chudé i bohaté. Nadto ještě viděl jest krále Ruprechta anglického a Filipa, krále francouzského. Opět viděl jest jeden veliký kotel, jenžto přemáhal jiné všecky kotly v očištěnci, v němžto žádného nebylo ani potom žádný přijíti měl. Tak anděl Jiříkovi pověděl, že svatý Patricius sedm let v něm pokání trpěl. Viděl jest Jiřík opět anděla s nebes sestupujícího a těch duší v očištěnci potvrzujícího a tak volajícího; vysokým hlasem řekl:

Posilněte se v Bohu a trpte mile i pokorně, nebo Pán náš Jezus Kristus skoro se nad vámi smiluje, i budete míti život věčný i pokoj s ním na věky.

I vece svatý Michal Jiříkovi: Tento anděl nebeský na každý den do očištěnce sestupuje a dušičky těší, i zdají se jim muky menší.

Devatenácté Jiříkovo vidění

Pojal svatý Michal Jiříka za ruku i vedl jeho k propasti pekelné. A ta byla plna čistce horoucího rozpuštěného a tak smrdutého, že nebyl by

ten člověk na světě, kdož by ten smrad trpěti mohl, musil by ihned umřít. Přes tu propast byl most za míli zděli, ostrý jako meč, a též v šíři a velmi vrtký.

I vece svatý Michal Jiříkovi:

Nebudeš-li v syna božního věřiti, zajisté věz, že tohoto mostu vrtekého nikoli nebudeš moci přejíti. Protož silně věř, jakož církev křesťanská učí.

Odpověděl Jiřík řka: Věřím v našeho pána Jezu Krista, jenžto mocen jest mne v očištění milosrdenství posaditi.

Uslyšel svatý Michal silnou víru jeho i vedl jej k mostu před ním jda. A když na most nohami vstoupil, otázal Jiříka:

Věříš-li v pána Jezu Krista?

Jemuž Jiřík odpověděl: Věřím v našeho pána Jezu Krista.

Anděl vece: Požehnej se svatým křížem a pojď po mně, nic nepochybuje u víře. Vstup pravou nohou napřed na tento most.

Tehdy Jiřík požehnav se svatým křížem a vzav požehnání od anděla vstoupil na most, silně věře v Boha. A když jeho přes most vedl, božím způsobem ihned ten most utvrdil se a byl na dvě pídě zšíři. A čím dále anděl s Jiříkem šel, tím více širokost měl, a když na půli toho mostu byli, vece anděl Jiříkovi:

Chceš-li peklo a duše zatracené viděti?

Jemužto Jiřík vece: Jestli se to pánu Jezu Kristovi líbí, chci rád viděti.

Tehdy anděl ten kříž zlatý, jež v ruce nesl, vysoko jej zdvihl i vece:

Přikazujit vám, peklo, mocí pána našeho Jezu Krista, aby ses nám ihned otevřelo, aby tento poutník světle mohl tě opatřiti.

A ihned ty dveře zcela se otevřely. Tehdy anděl a Jiřík zjevně peklo vidouce uzřeli jedno místo veliké, horoucím ohněm hořící, v němžto dáblův bez čísla u mrzkých osobách, víc nežli jich kdy v očištění byl viděl. Opět viděl bez čísla duší židovských, pohanských i kacířských i jiných falešných křesťanův, kteříž v smrtelném hříchu bez zkroušení a bez pokání s tohoto světa sejdou. I viděl jich v pekle množství, více nežli kdy v očištění. Viděl jest z počtu křesťanského mnoho duší zatracených, kteréž v smrtelném hříše umírají. I vece svatý Michal:

Jiříku, tento jest taký král, také kníže, taký prelát nebo zákonník, kteříž jsou některých hříchův se nezpovídavše umřeli. A ti jsou podle své viny spravedlivým soudem božím jeho milosti odsouzeni.

I ukázal jest zajisté množství duší těch i jich hříchův, kteréž by ani nejmělejší člověk podobně neb právě vypraviti mohl. A protož prosme milé panny Marie a syna jejího pána nebeského, ať nás ostřeže od těch šeredných hříchův, a po naší smrti pojme nás do svého království. Amen. To Bůh dej.

Dvacáté Jiříkovo vidění

Vece anděl Jiříkovi: Již-lis peklo viděl?

Jiřík vece: Již.

I šel s ním na konec toho mostu, a ihned se po nich peklo zavřelo. Tehdy sestoupivše s mostu, otázal se Jiřík anděla:

Pověz mi, anděle boží, budou-li ty duše pekelné konec míti svým mukám?

Odpověděl anděl řka: Jezus Kristus, jenžto jest nejmocnější král, mohl by svou vůlí peklo zrušiti, by chtěl, a také by ty duše pekla zprostil. Avšak o tom žádné čáky není, neb ty duše, kteréžs u pekla viděl, ty jsou věčně zatraceny a v pekle žádného není vykoupení.

A když v té řeči málo šli, uzřeli jednu louku velmi krásnou, a ta louka rozličného kvítí byla, a na té louce cesty žádné nebylo. A tak anděl s Jiříkem po té louce jda takovou radost a veselí jest měl, že kdyby sto let po ní chodil, zdála by se jemu jedna hodina, neb ta louka veliká a široká se jemu zdála.

Dvacáté první Jiříkovo vidění

Opět tu uzřel jeden krásný sad. Ten byl pln rozličného stromoví, po němžto jedno ptáčkové letice sladce zpívali ku podobenství andělským hlasům. A proto Jiřík se domníval, by v andělských kůrech přebýval, neb jest mněl, by ten sad ráj byl, neb přemáhal rozkoší i krásou první louku.

Dvacáté druhé Jiříkovo vidění

Když z toho sadu vyšel, Jiřík vece:

Svatý Michale, prosím tebe, zdali tento sad, v němž ptáčkové zpívají, pravý ráj jest?

Jemuž svatý Michal odpověděl řka: Pravím tobě, jakkoli tento sad jest velmi krásný a velikého utěšení, však ten jménem ráj není, ale jedno okušení rozkoší rajské nazváno.

A když opět dále šli, uzřeli jednu okrouhlou zeď ku podobenství zdi městské, a ta se všecka zlatá zdála a velmi světlá, v nížto u prostředce vrata ohnivá byla. A když Jiřík to uzřel, otázal se anděla řka:

Která jest toto zeď stkvoucí jako slunce?

Jemuž anděl odpověděl řka: Tato zeď jest rajská, ne zajisté ráje nebeského, ale toho, jenžto jest na tomto světě, v kterémž uzříš anděly svaté ve svých řádech usazený.

Uslyšev to Jiřík a anděl vece: V ráj tento ty vejdeš, ale v nebeský ty přijíti nemůžeš, nebs ty smrtedlný, protož nemůžeš ty na nebesa vstoupiti.

A když tu řeč skonala anděl, ujav Jiříka za ruku vedl jej k rajským vratům i vece: Přikazuji vám, vrata boží, mocí pána našeho Jezu Krista, abyste bez meškání sluze božímu tomuto se otevřely, aby tam mohl vejíti.

A když to svatý Michal vece, ihned se ta vrata otevřela a anděl s Jiříkem tam vešli.

Dvacáté třetí Jiříkovo vidění

Když Jiřík do ráje přišel, tu ušel velikou rovinu, jižto konce nemohl dozíti na vše strany, kamž se obrátil, nic jiného neviděl kromě jednoho místa. Na tom místě byla hůrka malá se vypukala ku podobenství oltáře krásného. Na té rovině žádného stromu viděti nebylo, jen drahé kamení, jakoby nejkrásnější malování bylo. Uzřev Jiřík takovou rozkoš, zapomenul svého hladu, jedení i pití i všeho hubenství tohoto světa, otce i všech přátel, neb v tom podobenství mrzký svět jest pro mrzkost našich těžkých hříchův, kteříž tak veliký smrad činí před obličejem syna božího i přede všemi svatými. A kdyby nebylo milosrdenství Marie, matky boží, ježto za nás ustavičně svého syna prosí, dávno bychom se do horoucího pekla propadli. Neb smrad tohoto světa boží vůli více uškodí než peklo. A také nynější přibyték světa půjčen jest na pokání i na polepšení nám, avšak se řídko polepší. A protož utecme se k Marii, ať ona ráčí prositi svého milého syna za nás za hříšné.

Dvacáté čtvrté Jiříkovo vidění

Viděl jest Jiřík andělův množství v osobě mladých lidí devíti kůry zřízené, sladce jednu píseň zpívající a řkouce: Svatý, svatý, svatý Bože Sabaoth.

A když dokonali chválu, devět andělských kůrův podle řádu důstojenství svého velmi řádně průvod činili, jakožto v obecných průvodech podle obyčeje svaté církve bývá. Nejprve šel řád andělský, druhý archandělský, třetí trůnův, čtvrtý principátův, pátý potestátův, šestý virtutes, sedmý cherubín, osmý serafín, devátý dominationes, a ti jsou mezi všemi anděly nejdůstojnější. A tak ti řádové neb zástupové, jeden po druhém jdouce, zpívali velmi sladce řkouce:

Svatý, svatý Bože Sabaoth.

A z těch andělův každý měl korunu zlatou na hlavě.

Dvacáté páté Jiříkovo vidění

Potom Jiřík uzřel množství blahoslavených lidí, mužův i žen, v devaterém tovaryštvě rozdělené. První tovaryšství jest svatých patriarchův, jako Adam, Abraham, Jakob, Izák. Druhý řád svatých prorokův, jako Izaiáše, Ezechiele, Davida krále. Třetí řád svatých učedníkův Nového i Starého zákona, kteříž jsou víru syna božího vyznávali písmem neb slovy. Čtvrtý řád svatých apoštolův. Pátý řád svatých čtyř evangelistův a svatých sedmdesáti dvou učedníkův. Šestý řád svatých zpovědníkův. Sedmý řád svatých mučedníkův. Osmý řád svatých panen. Devátý řád svatých manželův i vdov. Těch devět zástupův svatých lidí zpívali sladce řkouce:

Svatý, svatý Bože Sabaoth.

A ty zástupy od největších až do nejmenších jeden po druhém až do nejposlednějšího. A v tom zástupu uzřel jest svatého Petra, kníže apoštolův a vrátého nebeského království, an šel nejposlednější. A ti svatí řádové byli oblečeni v roucha drahá a těla jich i tváře svítily svou krásou nad slunce. Andělové, ti byli všichni v zeleném rouše; apoštolé a mučedníci, ti byli v červeném rouše; patriarchové, ti byli v zlatém rouše; zpovědníci, ti byli v modrém rouše; panny svaté, ty byly oblečeny u bílé roucho snědé barvy.

Dvacáté šesté Jiříkovo vidění

Tehdy svatý Michal kázal Jiříkovi vstoupiti na tu hůrku, ježto byla podobna k oltáři, i vece jemu: Hlédej a opatř radosti množství svatých, nesmírnou chválu, již člověk neviděl ve svém tělesenství ani ucho slychalo ani v čí srdce vstoupilo, které věci Bůh jeho milujícím jest připravil. A protož ty znamenej, kterémuž jest takou milost ukázal neb učinil, a netoliko pro tě samého, ale pro víry potvrzení. A protož hlédej a snažně znamenej svatých chválu.

Tehdy Jiřík se všech stran ráj opatřiv uzřel množství svatých i jich velikou chválu. I spatřil nadto ještě velmi krásnou rovinu, drahým kamením podlážděnou, jakoby jediný kámen velmi krásný malován byl, již také konce dozíti nemohl, již také veškeren svět nikdy nemohl by nasycen býti.

Dvacáté sedmé Jiříkovo vidění

Opět svatý Michal Jiříkovi na té hoře stojícímu vece:

Vezři na nebe a uzříš tam síni velmi krásnou nevýpravné krásy.

A ta síň převyšuje všechny jiné síně, což jich jest na tomto světě kdy viděl. A u prostředce té síně dvě stolice vysoké uzřel divné krásy, a z těch dvou stolic na jedné seděl král velmi krásný a na druhé, málo níže, královna velmi krásná seděla. Její krásy obličje ani vymluviti ani vypraviti mohl by. A uzřev Jiřík to učinil čtvero otázání řka:

Pověz mi, svatý Michale, která jest síň, kterouž v nebesích vidím?

Jemuž svatý Michal vece: Tato síň zvláštní pokoj jest pána našeho Jezu Krista, v kterémž on se svou matkou slavnou pannou Marií, nebeskou královnou, paní andělskou přebývá. A král tento, kteréhož v nejvyšší stolici vidíš sedícího, toť jest Jezus Kristus, a královna, toť jest slavná panna Maria, na druhé stolici sedící. Klekniž pokorně na svá kolena a vzdej jim modlitbu a jich požehnání myslí s náboženstvím žádej. Tehdy Jiřík na té hoře, ježto v prostředce byla ku podobenství oltáře učiněna, snažně se jest modlil synu božímu řka:

Pane Jezu Kriste, synu Boha živého, kteréhožto svým srdcem svědčím, že jsi pravý Bůh i pravý člověk a prvorodič Marie, čisté panny, tě chválím a tobě se modlím, neb jsi ty sám důstojný. A také jsi skrze tvůj kříž svatý veškeren svět vykoupil jatý. Tvého požehnání prosím vždy i nyní.

Tehdy Kristus znamením svatého kříže požehnal Jiříka řka: Pokoj i požehnání otce mého všemohoucího i svatého Ducha, také požehnání umučení i smrti mé vstup na tě, a věčně s tebou buď!

A ihned všichni svatí s velikou radostí odpověděli řkouce: Amen!

Opět počal prositi matky boží s náboženstvím velikým říkáje tyto modlitby: Zdrávas Maria milosti plná, a druhou Zdrávas, královno milosrdenství. Potom nařízením andělovým vece: Maria, matko milostivá, vezři na mne hříšného.

Tehdy milá panna Maria dala jemu požehnání řkouc: Pokoj i požehnání všemohoucího Boha i Syna i Ducha svatého na tě vstup a s tebou vždy ostaň.

A ihned všichni svatí odpověděli řkouce: Amen!

Opět Jiřík otázal svatého Michala řka: Pověz mi, proč jest nyní nebe otevřeno?

Jemuž svatý Michal vece: Pravím tobě, že pán náš Ježíš zvláště ze své milosti kázal nebe otevřítí, abys ty chválu jeho uzřel, jehož tu nyní vidíš i jeho přeslavnou matku tělesným okem, jehož žádný nemůže spatřiti, než toběť se ta milost stala.

Opět otázal Jiřík anděla řka: I zdali tito svatí, ježto jsou zde v ráji ozdobena drahým rouchy těla jich?

Michal archanděl vece: Pravím tobě, že svatí, kteréž tuto nyní vidíš, netoliko jsou osoby tělesné, ale jsou duch boží v osobě a u přirození učinění k obrazu božímu. Ti nejsou tělo ani tělesenství, ale jsou duch přirozený. Ty svaté, kteréž vidíš, nejsou těla dotykujíc pravá.

Opět Jiřík otázal anděla řka: Pověz mi, anděle boží, a zda svatí, jižto nyní zde jsou, věčně zde budou přebývati anebo ku příbytku pána našeho Jezu Krista i Marie, matky jeho, na nebe vstoupí?

Jemuž svatý anděl odpověděl řka: Bydlo všech svatých vždy Boha viděti okem v oko a tváří v tvář opatřiti. A oni vždy v nebi přebývati budou, neb to místo jest již k jich příbytku věčnému ujednáno. Ale nyní toto místo, dolejší ráj, v nově od Boha jest učiněn, abys v něm jako v nebi mohl duše spatřiti svatých. Ale kdyžto všechny věci, kterýchž žádáš, budou dokonány, místo toto, ráj dolejší, pomine, a duše svatých hned ku pánu Jezu Kristu na nebe vstoupí.

Jiřík vece: Nadto prosím, anděle boží, je-li podobno, rač mne do nebe uvéstí, abych nedůstojný zjevněji chválu našeho Jezu Krista i matky jeho mohl opatřiti.

Jemuž svatý Michal vece: A zdali tobě od Boha zvláštní milost dána není, že netoliko tě Bůh od silného pokušení dábelského zprostil jest, ale nadto tobě dal viděti muky očistce i pekelné okem v oko opatřiti, a velmi divně přes pekelný vrtný most bezpečně dal přejíti opět do rajske chvály pána našeho Jezu Krista i Marie, jeho matky, tě uvéstí? A protože máš na tom dosti míti a z tak veliké boží milosti, Bohem tobě dané, děkuj z toho snažně. A nepros více, abys na nebe vstoupil, neb smrtelného nic netrpí. Ale po smrti tvé k milosti pána našeho Jezu Krista i Marie, matky jeho, můžeš sem v toto bydlo přijíti.

Dvacáté osmé Jiříkovo vidění

Tehdy Jiřík pro nevypravnou radost duchovní při sobě nejasa usnul. Tehdy svatý Michal ubudil jeho i vece:

Bratře Jiříku, co myslíš? Zdali chceš zde ostati neb k hubenství onoho světa se vrátiti? Ostati zde nemůžeš nyní! Pros za jiné podobné věci a podej rozumné prosby a budeš uslyšán.

A když to Jiřík od anděla uslyšel, poklekl na svá kolena i vece: Snažně prosím nejprve Boha milého, aby ráčil mou duši pekelných muk zbaviti a v tovaryšství v nebe přijednati. Druhé prosím, aby mi ráčil dáti věděti den mé smrti, abych se k tomu nábožně připravil. Třetí prosím, aby duše matky zproštěna byla muk očistce. Čtvrté prosím, aby mi ráčil dáti věděti, co bych činiti měl, aby duše z očistce byla zproštěna.

Tehdy svatý Michal vece Jiříkovi: řka: První prosbu tvou uslyšel jest Hospodin a znamenal jest řka: Buď, buď! A v druhé prosbě velmi veliké, kteráž jest nikdy znamenána nebyla, uslyšen jsi.

Třetí prosbě svatý Michal odpověděl Jiříkovi řka: Když od tebe na nebe vstoupím, ihned se všemi svatými Marie, matky boží, budu prositi, aby ona ráčila se všemi svatými za to prositi pána Jezu Krista. I jsem toho jist, žeť nás uslyší. K čtvrté prosbě Hospodin jest řekl: Ty věci dušem pomáhají z očistce: Když za ně mše zádušní zaprošují; z očistce vyvede někdy deset, někdy dvacet, někdy třicet. Jakož svatý Rehoř píše, že jeden mnich měl své vlastní tři zlaté. Ty jest proti slibu klášterské chudoby měl. A proto odsouzen pravým soudem božím do muk očistce za pět set let. Pak jeho věrný tovaryš říkal za něho Bohu na čest třicet mší, a Bůh jemu odpustil a k milosti své jej ihned přijal. Také mše zádušní a Otče náš, Zdráva Maria, Věřím v Boha, nebo ty modlitby netoliko duším z očistce pomáhají, ale jiným také muk polehčují a také živé lidi od hříchův i od příhod ostříhají. A opět láska, ježto jest svého bližního jako sám se milovati, i svého nepřítele, také to duším velmi pomáhá. Almužna svatá, jakož praví prorok, jakož voda oheň hasí, takéž almužna hříchy pohašuje. A protože almužna pomáhá živým i mrtvým. A také almužna duchovní, a ta jest taká: duše srdcem milovati a za ně mše Bohu obětovati, chudé krmiti, modlitby říkati.

Opět svatý Michal vece, že půst také duše krmí i prospěšen jest velice a člověka od žádosti vzdaluje i od hříchu.

Dvacáté deváté Jiříkovo vidění

Svatý Michal vece: Co máš činiti? Nejprve máš jíti k Richardovi, arcibiskupu ymbernskému, ať rozhřeší jedno město, ježto se pro nepřízeň a nepravě klně. Potom ke králi anglickému i francouzskému a ku papežovi Innocencovi, a kaž jemu, ať pokoj činí; k císařovi babylonskému a k egyptskému králi, a prav jim to, cožs viděl. Tot pán náš Jezus Kristus kázal učiniti.

K tomu Jiřík vece: Kterak ti králové budou mně věřiti, bych já na onom světě byl? A také proč mám jíti k žoldánovi babylonskému, k nepříteli

Jezukristovu i křesťanskému? Ještě prosím, svatý Michal, velmi, když mi jest zase jít a zde mi nelze být, rač mne vyprovodit sám ven, abych neviděl toho, co jsem jda sem viděl.

Jemuž svatý Michal vece: O to péče neměj, sám chci s tebou jít a všeho vidění budeš prázděn. Ale k žoldánovi, jdi vždy tam a poslouvej mne, neb Bůh ví, co s ním činiti má.

Třicáté Jiříkovo vidění

Svatý Michal vstoupil od Jiříka na nebe. I viděl jest, ano svatý Michal se všemi svatými i s Marií, matkou boží, prosí za Jiříkovu matere dušičku. V tom je Bůh ihned uslyšel. I věděl to Jiřík, že jeho matka muk zproštěna, i poděkoval z toho milému Bohu snažně.

V tu dobu svatý Michal k Jiříkovi přišel i pojal jeho za ruku pravou, v levé ruce kříž zlatý držel. A v tu dobu to vše, což Jiřík viděl, zmizelo. A svatý Michal přivedl Jiříka k těm dveřím, jimiž tam byl vešel. A to bylo v poslední hodinu, také šestou přirozeného dne, totiž čtyřiaadvacet hodin tam byl.

A v tu hodinu převor s kanovníky a král Mathamathan se svými pány i jiných obecných lidí mnoho, chtějíce Jiříka i divy boží rádi viděti, byli přišli. Tehdy otevřev dveře Jiřík, a oni všichni uzřeli Jiříka a s ním jednoho člověka mladého, krásného, v zeleném rouše, an kříž zlatý drží v ruce a korunu stkvoucí na hlavě má. Jiříka poznali, ale druhého nemohli poznati.

Tehdy svatý Michal s Jiříkem jsa na prahu, vece: Bůh s vámi!

A oni řekli: Amen.

Svatý Michal vece: Buď jméno boží pochváleno!

A oni řekli: Nyní i vždycky na věky.

Svatý Michal opět vece: Požehnání všemohoucího Boha otce i Syna i Ducha svatého na vás vstup a s vámi na věky buď!

A oni řekli: Amen.

A ihned svatý Michal zmizel.

Jiřík mezi ně vstoupil. Tehdy všichni v náboženství jsouce divné vůně od něho i od jeho šatův naplněni byli. Tehdy kteřížkolivěk k Jiříkovi jsou přistoupili, roucho jeho jsou za svátost chovati s něho drali. A tak dlouho trhali s něho, až nic na něm nezůstalo než bílé roušce. I chtěli vlasy jeho z hlavy rváti, jakž by byli učinili, by silná moc krále Mathamathan bráníc při tom nebyla. A král jeho ve své roucho kázal obléci.

A ty zajisté věci k velikému potvrzení křesťanské víře učiněny jsou k chvále našeho pána Jezu Krista, kterýžto kraluje na věky věkův. Amen.

TKADLEČEK

Tuto žalobník proti Neštěstí se jmenuje skrytým jménem a v podobenství. A v tom jemu svůj řád a svůj stav vypravuje. A potom vypravuje, proč jemu laje a kterou příčinou svůj tajný skutek zjevuje

Ját jsem Tkadlec učeným řadem, bez dříví, bez rámu a bez železa tkátí umím. Člunek můj, jímžto osnuji, jest z ptačí vlny; příze má z rozličných zvířat oděvu jest. Rosa, jež roli mou skropuje, není obecná voda, ani sama o sobě, ale jest s obecnou vodou smíšena, jízto v svou potřebu jednak nahoru, jednak dolů i sem i tam krůpěj podávám. A jsem z české země hlavou a nohama odevšad. Jméno mé pravé jest zbito a otkáno z osmi písmen abecedních. Písmě první mého jména na počátku jest z abecedy jedenácté, a potom jest dvacáté a potom čtvrté, a po těch všech jest opět dvacáté a hned po něm deváté a poslední písmeno jest desáté. Ját jsem, Neštěstí, ten, jenž se již tak jmenuji, znej mě, jakž mě slyšíš. Slyš mě, což pravím: Já, Tkadlec, tě, Neštěstí, vždy nenáviděti mám, tobě se po vše časy silně protiviti a vždy proti tobě být. Rozumím a pomním na to: dříve jsi mě bylo s mou útěchou svadilo, toť jsem byl přezrel. Jižs mě jí teď konečně zbavilo. A zda ty nevíš, že jest to člověku přirozeno, jedno žeť to přikázání boží ruší, že člověk toho želí, co mu se křivdy stane, a kde může, rád se mstí, a netoliko ihned, ale i po času? A netoliko člověk to činí a toho jest přirození, ano to jest přirozeno i hovadu a mnohým zvířatům, němé tváří. A zdali to ku pomstě není podobno? Ty, Neštěstí, tys mě všeho mého dobrého zbavilo a mně o to mluvit nedáš. Mlčetit' nebudu, tajiti vždy nechci, uhroziti mne nemůžeš, zjeviti' chci. Smělo-lis nade mnou zle učiniti, směj ty ode mne také hanebnou řeč slyšeti a ji trpěti! A zdali nevíš, že sám stvořitel praví ve čtení řka: Mírou, jíž měříte, tať vám odměřena bude. Smělo-lis mě ty, zlé Neštěstí, zarmoutiti, rač se za to nestyděti, což pravím. Ale jáť tomu již, zlé Neštěstí, dobře rozumím podle tvé řeči, žes ty mnoho sirotkův učinilo na světě takýmž rozloučením, jakožs nade mnou učinilo. Mnohos ty lidí zarmoutilo se svou protivností i falešným úskokem, a ač jsou tomu druží nerozuměli úplně, odkad se jim to stalo, jáť tomu již rozumím, ač nerad, žes ty to, zlé Neštěstí, ježtos netoliko mě odloučilo a odvedlo od mé vsí radosti, ale žes také ty to, Neštěstí, ježtos Medei, tu kněžnu, a Jasona, toho vítěze, u milosti prvé svázalo a potom je hanebně a nelitostivě rozdělilo, a mnoho takých znamenitých lidí, ježto o nich a tobě znamenitě jest psáno i podnes za mých časův se přihodilo, pro něž dnes i vždy já, Tkadlec, křičím